

Z ŻYCIA

Politechniki Śląskiej

marzec '91

Rok akademicki
1990/91

nr 6

P.4492/90/91

SENAT

■ 4 marca 1991 r. odbyło się czwarte zwyczajne posiedzenie Senatu Politechniki Śląskiej z następującym porządkiem obrad: sprawozdanie z działalności badawczo-naukowej w 1990 r., informacja o przyznanych środkach finansowych na badania własne oraz zasady rozdziału tych środków, sprawozdanie ze stanu zaawansowania prac nad Statutem Uczelni, informacje o stanie zaawansowania przygotowań do powołania na stanowiska profesorów nadzwyczajnego i zwyczajnego, propozycja przystąpienia Politechniki Śl. do Spółki Wydawniczej "Śląskie Wydawnictwo Techniczne", powołanie Komisji Pojednawczej oraz sprawy bieżące i wolne wnioski.

■ Sprawozdanie z działalności naukowo-badawczej Uczelni w 1990 r. przedstawił Prorektor ds. Nauki i Współpracy z przemysłem prof. dr inż. Wł. SIKORA (publikujemy je z małymi skrótami w niniejszym numerze). Dyskusji nad sprawozdaniem praktycznie nie było. Zapytano jedynie (prof. J. Suwiński) o bilans dotyczący patentów. W odpowiedzi Prorektor poinformował, że na ten temat nie posiada dokładnych danych, lecz wpływy z tytułu patentów zapewne nie pokrywają wydatków. Zdaniem prof. Wł. Sikory - należałoby jednak zintensyfikować prace Uczelni w zakresie nowatorstwa. W głosowaniu jawnym Senat przyjął bez uwag przedłożone sprawozdanie,

■ W następnym punkcie obrad - prowadzonym również przez prof. Wł. SIKORĘ - Senat wysłuchał informacji na temat środków finansowych przyznanych na badania własne oraz zasad rozdziału tych środków. MEN - jak wynika z in-

formacji - otrzymało z Urzędu Postępu Technicznego pewną kwotę na finansowanie badań do rozdziału na uczelnie wyższe. Przy rozdziale tej kwoty kierowano się następującymi kryteriami: 30% rozdysonowano proporcjonalnie do liczby nauczycieli akademickich zatrudnionych w poszczególnych uczelniach, a pozostałe 70% środków rozdzielono zależnie od liczby stopni naukowych (dra i dra hab.) uzyskanych w ostatnich 3 latach. Stosowano przy tym współczynniki zależne od kosztochłonności badań. W oparciu o tak przyjęte kryteria przyznano naszej Uczelni kwotę w wysokości 15,425 mld zł. Ze środków tych nie mogą być wypłacane honoraria, mogą one być przeznaczone m.in. na zakup aparatury. Badania własne mają stać się pewnego rodzaju "wizytówką" Uczelni, a ich wyniki będą brane pod uwagę zarówno przy ocenie poszczególnych uczelni przez MEN, jak i przy wnioskach awansowych w ramach danej uczelni. W tej sytuacji w Politechnice Śl. (także i w innych uczelniach) ogłoszono konkurs na prace własne. Temat zgłoszony do konkursu musi mieć precyzyjnie sformułowany cel pracy w skali rocznej, a uzyskane rezultaty badań powinny przynieść konkretne efekty. Z funduszu tego mogą być finansowane prace podstawowe i stosowane. Prawo składania wniosków posiadają nauczyciele akademicki posiadający co najmniej stopień doktora. W zakończeniu informacji Prorektor zaproponował, aby planowane zakupy aparatury ze środków na badania własne w danej jednostce organizacyjnej Uczelni były koordynowane przez kierownika tej jednostki. W zakończeniu swojej relacji prof. Wł. Sikora podał termin (koniec marca) i sposób

składania wniosków. W sprawie badań własnych wypowiedział się następnie Rektor prof. dr hab. inż. W. WINKLER. JM Rektor zapewnił iż dopilnuje osobiście rozliczenia zgłoszonych prac; zapelował ponadto, aby unikać tzw. prac pozorowanych. Już na etapie zgłaszania wniosków należy poważnie zastanowić się nad ich społeczną korzyścią oraz celowością wydatkowania środków. JM Rektor nawiązał przy okazji do finansów przyznanych Uczelni na tzw. działalność statutową w wysokości ok. 29 mld zł i rozdysponowanych na poszczególne instytuty. W wykazie rozdziału tych środków znalazły się te instytuty, które w odpowiednim czasie złożyły w MEN wnioski. Na rozdział wspomnianej kwoty - jak stwierdził JM Rektor - Uczelnia nie miała wpływu. Wątpliwości pojawiły się w kwestii przeznaczenia przydzielonych środków (nie można ich wydatkować ani na honoraria, ani na zakup aparatury) i dlatego Władze Uczelni skierowały w tej sprawie odpowiednie pismo do MEN. W piśmie tym zwrócono się z prośbą - o czym informowaliśmy już w poprzednim numerze "Z ŻYCIA..." - o rozważenie możliwości przeznaczenia pewnej części przyznanej kwoty (15% do 20%) na zakup aparatury i ew. honoraria dla pracowników. Po wystąpieniu Rektorów rozwinęła się dyskusja, w której głos zabrali: prof. F. Krasucki, doc. W. Cholewa, p. M. Pac-Pomarnacka, prof. A. Niederliński, prof. A. Zastawny, prof. J. T. Gawłowski, prof. Wł. Starosolski, doc. L. Dobrzański, mgr H. Bałuka oraz prof. J. Suwiński, prof. T. Glinka i dr T. Grabowiecki. W dyskusji poruszono m.in. takie problemy, jak: umożliwienie zgłaszania wniosków dot. prac własnych także przez pracowników posiadających otwarte przewody doktorskie, umożliwienie finansowania prac związanych z dydaktyką z funduszu prac własnych, refundowanie funduszu płac z badań naukowych, kryteria rozdziału środków przeznaczonych na badania własne, kontynuacja wydawania bibliografii prac naukowo-badawczych wykonywanych przez pracowników Uczelni, system rozdziału środków na badania naukowe (nadal sterowany centralnie!), rozważenie przez Senat wykorzystania art. 106 Ustawy o szkolnictwie wyższym w sprawie zwiększenia wynagrodzenia dla nauczycieli akademickich, kryteria stosowane przy podziale środków na trwałe i nietrwałe.

■ W kolejnym punkcie obrad, przewodniczący Senackiej Komisji Statutowej doc. L. DOBRZAŃSKI złożył sprawozdanie ze stanu zaawansowania prac nad Statutem Uczelni. Informacja oraz projekt części Statutu zostały wcześniej przedstawione na piśmie (dzięki temu mogliśmy już w poprzednim numerze zapoznać Szanownych Czytelników z postępowaniem Komisji Statutowej) i dlatego wystąpienie doc. L. Dobrzańskiego było

ograniczone głównie do sposobu tworzenia projektu Statutu i porównania efektów prac Komisji z projektami innych uczelni technicznych w kraju. JM Rektor zwrócił uwagę, że merytoryczna dyskusja nad projektem Statutu Uczelni będzie mogła być prowadzona po zakończeniu przez Komisję prac, czyli prawdopodobnie na posiedzeniu Senatu w maju br. Dr T. Grabowiecki - przewodniczący KZ NSZZ "Solidarność" zgłosił wniosek, aby opracowywany projekt Statutu uwzględnił także głos mniejszości i mógł być przedstawiony w formie wariantowej. Tylko wtedy - stwierdził - będzie możliwa rzeczowa dyskusja. W odpowiedzi na zgłoszony wniosek doc. L. Dobrzański oraz prof. J. Suwiński (członkowie Komisji) stwierdzili, że dotychczas opracowany tekst części Statutu został bez uwag mniejszościowych przyjęty przez wszystkich członków Senackiej Komisji Statutowej.

■ Prorektor ds. Organizacji prof. dr hab. inż. A. KLIMPEL, w następnym punkcie obrad Senatu, przedstawił informacje o stanie przygotowań do powołania na stanowisko profesora nadzwyczajnego w Uczelni. Prorektor stwierdził, iż Senacka Komisja ds. Kadry ustaliła następującą procedurę awansową w sprawie powołania doc. dra hab. na stanowisko profesora nadzwyczajnego: analiza stanu kadrowego instytutu, analiza obciążenia dydaktycznego, perspektywa realizacji za ostatnie dwa lata obciążenia dydaktycznego instytutu (katedry), ustalenie etatów profesorskich, analiza założonych wniosków przez poszczególnych pracowników (Kolegium Rektor skie w konsultacji z Dziekanami). Tak przygotowane wnioski mają być przedstawiane Senackiej Komisji ds. Kadry, a następnie po zaopiniowaniu przez Senat, decyzję o mianowaniu na stanowisko profesora nadzwyczajnego podejmować będzie JM Rektor.

Z przeprowadzonych już analiz wynika, że w niektórych instytutach obsada profesorska jest kompletna, lecz są także jednostki organizacyjne, w których występuje dotkliwy brak profesorów. Będzie zatem propozycja - stwierdził Prorektor - aby ci pracownicy, których działalność naukowo-dydaktyczna jest zbieżna z działalnością tych jednostek, w których występują niedobory kadrowe, mogli ubiegać się o stanowisko profesora nadzwyczajnego właśnie w tych jednostkach.

JM Rektor wyraził przekonanie, że Senacka Komisja ds. Kadry opracuje w najbliższym czasie kryteria dotyczące powoływania na stanowisko profesora zwyczajnego. W tym przypadku - wyraził sugestię - z wnioskiem do Ministra powinno występować się dla osób, które spełniają wszystkie warunki do tytułu profesora (szkoła naukowa, odpowiednia ilość publikacji, odpowiednia liczba wychowanków - doktorów i habilitan-

tów). Zgodnie z obowiązującą ustawą, wnioski o tytuł profesora opiniuje tylko Rada Wydziału i CKK. Senat powinien być jedynie informowany, nie będzie tych wniosków opiniował. Prorektor A. Klimpel wyraził prośbę, aby w związku z tym wnioski o tytuł profesora były składane w Dziale Organizacji, co pozwoli kontrolować liczbę wniosków wychodzących z Uczelni.

■ Prorektor Wł. SIKORA przedstawił propozycję przystąpienia Politechniki Śląskiej do Spółki Wydawniczej "Śląskie Wydawnictwo Techniczne". Inicjatywa w tym względzie zrodziła się w Głównym Instytucie Górnictwa w Katowicach. Spółka Wydawnicza miałaby zająć się wydawaniem podręczników akademickich, książek naukowo-technicznych, materiałów szkoleniowych i instrukcji, wydawnictw okolicznościowych, czasopism naukowych, katalogów, encyklopedii, poradników, słowników itp. "Śląskie Wydawnictwo Techniczne" ma działać na zasadzie spółki, której udziały będą mogły nabyć zarówno osoby prawne, jak i fizyczne. Wysokość kapitału zakładowego przewiduje się na 2 mld zł, a akcje po 1 mln zł. Każdy uczestnik może wykupić co najwyżej 1/3 funduszu założycielskiego. W skład Rady Nadzorczej Wydawnictwa ma wejść siedmiu reprezentantów największych udziałowców. Na Śląsku - zdaniem Prorektora Wł. Sikory - nie ma obecnie podobnego wydawnictwa. Ewentualnymi udziałowcami mają być: GIG, hutnictwo, kopalnie, elektrownie, instytuty naukowe oraz Centrum Surowców i Energetyki PAN w Katowicach, a także Politechnika Wrocławska i AGH w Krakowie. W uzupełnieniu prof. W. Winkler podkreślił, że nikt z Władz Rektorskich nie jest osobiście zainteresowany udziałem w spółce, a w sprawie ew. przystąpienia Uczelni powinien wyrazić swoją opinię Senat. W dyskusji na ten temat wypowiedzieli się kolejno: doc. L. Dobrzański, prof. Wł. Starsolski, prof. W. Winkler, prof. Wł. Sikora, mgr W. Wydrychiewicz, prof. J. Zabłocki, prof. A. Zastawny, prof. R. Sosnowski, dr W. Pillich oraz prof. A. Niederliński. Prawie wszyscy dyskutanci opowiedzieli się za przystąpieniem Uczelni do powoływanej spółki. Podkreślono jednak, aby nie wnosić naszej drukarni jako aportu do spółki, gdyż z jednej strony prawdopodobnie jej wartość jest większa od planowanego kapitału założycielskiego, a z drugiej mogłoby to wpłynąć negatywnie na działalność wydawniczą na rzecz Uczelni. Zwrócono także uwagę na konieczność wniesienia odpowiednio wysokiego udziału, aby Uczelnia mogła wejść do Rady Nadzorczej Wydawnictwa. JM Rektor wyraził sugestię, że jeśli Senat zaopiniuje pozytywnie przedstawioną propozycję, to kwota udziału wyniesie przynajmniej 200 mln zł.

W głosowaniu jawnym Senat większością głosów (przy 6 głosach wstrzymujących się) poparł propozycję Władz Rektorskich dotyczącą wszczęcia postępowania w sprawie przystąpienia Politechniki Śląskiej do Spółki Wydawniczej "Śląskie Wydawnictwo Techniczne".

■ Powołanie Komisji Pojedynczej, to kolejny punkt porządku obrad Senatu. JM Rektor poinformował, że Prezydium ZNP w porozumieniu z KZ NSZZ "Solidarność" proponują następujący skład Komisji: dr inż. Jerzy CZERNIEC, dr inż. Krzysztof FLIGIER, p. Stanisław KONDEL, doc. dr hab. inż. Joachim KOZIÓŁ, doc. dr hab. inż. Henryk MAŁYSIAK, p. Ryszard MARCZYCKI, dr inż. Józef MENDEC, dr inż. Andrzej NARÓG, dr inż. Przemysław SZMAL, prof. dr hab. inż. Brunon SZADKOWSKI, dr inż. Andrzej WYCIŚLIK, doc. dr hab. inż. Jan ZAKRZEWSKI. Po krótkiej dyskusji (doc. W. Cholewa, prof. F. Krasucki, doc. L. Dobrzański) i wyjaśnieniach (dr B. Paluchiewicz, mgr W. Wydrychiewicz), Senat powołał Komisję Pojedynczą w zaproponowanym składzie przy 3 głosach wstrzymujących się.

■ W wolnych wnioskach prof. L. BORCZ przedstawił tematykę otwartych wykładów z nauk społecznych, organizowanych przez INS w semestrze letnim bieżącego roku akad. (program wykładów zamieszczaemy w innym miejscu).

■ Przedstawiciel Samorządu Studenckiego odczytał pismo, w którym prosił o wyjaśnienie zasad zatrudniania na stanowiska dydaktyczne pracowników z zewnątrz. Zdaniem Samorządu Studenckiego Uczelnia nie powinna w ramach polityki oszczędnościowej pozbywać się całkowicie kadry z zewnątrz, w tym specjalistów reprezentujących praktyczne dziedziny wiedzy. Ze względu na kształtujący się rynek pracy, dziedziny te są popularne wśród studentów i stanowić powinny ważny składnik wyższego wykształcenia. W odpowiedzi JM Rektor stwierdził, że polityka kadrowa obecnych Władz Rektorskich w tym zakresie zmierza do tego, aby zatrudniać jedynie tych specjalistów z przemysłu, którzy rzeczywiście mają "coś do powiedzenia" w danej dziedzinie.

■ Student R. FRITZ zwrócił się z prośbą o wyjaśnienie poczynań, jakie zostały podjęte przez Władze Uczelni w sprawie odebrania budynku przy ul. Wrocławskiej, będącego siedzibą ZSP. Budynek ten - zgodnie z ustaleniami - miał być opuszczony przez ZSP do 15 lutego br. Dyrektor W. Wydrychiewicz wyjaśnił, że opuszczenie lokalu miało nastąpić do końca lutego i nie była to decyzja o charakterze represyjnym, lecz podyktowana potrzebami organizacyjnymi Uczelni. Lokal przy ul. Wrocławskiej 8 jest tylko fragmentem pewnej całości w negocjacjach prowadzonych z Władzami Miasta, ma on związek z przyjęciem

przez Uczelnię obiektów OSIR. Organizacja ZSP otrzymała nowe pomieszczenia, które wymagają jednak przeprowadzenia remontu. W kwestii tej wypowiedział się także JM Rektor, który stwierdził, że nie widzi żadnych podstaw prawnych, aby usuwać z zajmowanych pomieszczeń w terminie natychmiastowym organizację studencką działającą legalnie. Przy okazji prof. W. Winkler przypomniał o decyzji podjętej w sprawie zamknięcia klubu "Spirala" oraz o spotkaniu z Samorządem Studenckim (27.02.91 r.), na którym przedstawiono założenia związane z utworzeniem Centrum Kultury Studenckiej. Obecnie opracowywany jest projekt architektoniczny przebudowy pomieszczeń po b. klubie "Spirala".

■ Dyrektor W. WYDRYCHIEWICZ poinformował, że MEN poleciło przygotować regulacje płacowe dla wszystkich pracowników Uczelni od 1 stycznia br. Przeciętny wzrost płac we wszystkich grupach wynosi ok. 200 tys. zł, lecz nadal obowiązuje ten sam taryfikator. Jest prawdopodobne, że od 1.07.91 r. wprowadzony zostanie nowy taryfikator dla pracowników nie będących nauczycielami akademickimi. Dyrektor zapewnił, że pod koniec marca, tj. przy wypłacie, zaplanowano uregulować wyrównania za minione miesiące oraz dokonać naliczenia poborów wg nowych stawek (i faktycznie tak się stało!).

■ Obrady Senatu zakończono przyjęciem protokołu (z poprawkami) z trzeciego zwyczajnego posiedzenia. JM Rektor złożył życzenia wszystkim Paniom z okazji Dnia Kobiet.

Z PRACY JM REKTORA

■ 5 marca br. JM Rektor przyjął w ramach rewizyty Wojewodę Katowickiego Wojciecha CZECHA. Omówiono problemy integracji środowiska akademickiego oraz rolę Uczelni w regionie.

■ 7 marca br. złożył wizytę JM Rektorowi Prezydent Gliwic Andrzej GAŁA-ŻEWSKI. Omówiono bieżące problemy związane z funkcjonowaniem Uczelni oraz sprawy współpracy Politechniki Śląskiej z Władzami Miasta.

■ 12 marca br. JM Rektor oraz Prorektorzy naszej Uczelni przebywali w Politechnice Wrocławskiej na zaproszenie Rektora prof. dr hab. inż. Andrzeja WISZNIEWSKIEGO. Celem wizyty było dokonanie wymiany poglądów na temat zmian strukturalnych systemu kształcenia oraz finansowania uczelni wyższych.

■ W dniach 11, 18 i 26 marca br. odbyły się kolejne spotkania Władz Rektorskich z Władzami Dziekańskimi Wydziałów: Architektury, Budownictwa i Chemicznego.

■ 14 marca br. JM Rektor przyjął Przewodniczącą Rady Miejskiej Gliwic Wacława MAUBERGA.

■ 27 marca br. odbyło się w Katowicach spotkanie Rektorów Uczelni Śląskich z Premierem RP Janem Krzysztofem BIELECKIM oraz Wojewodą Katowickim Wojciechem CZECEM. W spotkaniu uczestniczył Rektor prof. dr hab. inż. W. WINKLER. Podczas spotkania, które trwało 50 minut, Premier wygłosił kilka niepopularnych w środowisku akademickim stwierdzeń. Wg relacji Trybuny Śląskiej (z dn. 28.03.br.) konkluzja wypowiedzi Premiera była następująca: "Część ekonomistów nie nadaje się w ogóle do funkcjonowania w nowej rzeczywistości, świat nauki, podobnie jak i inne dziedziny naszego życia oparty był na fikcji. Badania naukowe i ich wyniki zapełniły półki instytutów, pochłaniając przy tym niebagatelne sumy. Stara kadra dominuje w uczelniach, chroniona przez ustawę, obowiązuje zasada - byle jakoś było dziś, nikt nie myśli o jutrze.

Rząd szuka w naukowcach sojuszników, by sprzężenie między nauką, a życiem było sprzężeniem zwrotnym". W czasie spotkania wypowiedział się m.in. Rektor naszej Uczelni, zwracając uwagę na coraz mniejszą atrakcyjność pracy w nauce, która została zepchnięta na dalszy plan w zainteresowaniach ludzi młodych. Zdaniem prof. W. Winklera, fundusze na badania naukowe są źle wykorzystywane; są pieniądze na kosztowne wyjazdy, np. konferencję w Pittsburgu, której efekty trudno sprecyzować, a nie ma za co kupić niezbędnych pomocy naukowych. Środki przeznaczone na naukę nie są wcale takie małe, lecz praktycznie nie ma możliwości swobodnego dysponowania nimi - stwierdził w zakończeniu swojej wypowiedzi JM Rektor.

DZIAŁALNOŚĆ NAUKOWO-BADAWCZA UCZELNI w 1990 r. (wg sprawozdania Prorektora ds. Nauki i Współpracy z Przemysłem przedstawionego na posiedzeniu Senatu w dniu 4 marca 1991 r.)

Zakres działalności naukowo-badawczej był bardzo szeroki i obejmował: prace zleczone centralnie, prace resortowe podstawowe i stosowane, granty ministerialne i uczelniane, prace usługowe, prace własne i prace rozpoznawcze.

W problemach centralnych Uczelnia była zaangażowana bardzo intensywnie - zrealizowano 445 tematów na ogólny koszt 25,369 mld zł. Na zlecenie przemysłu i różnych instytucji Uczelnia wykonała 444 tematy na kwotę 6,233 mld zł.

Prowadzone były dwie koordynacje pierwszego stopnia Centralnych Badań Podstawowych: 02.09 "Krzepnięcie i kry-

stalizacja metali. Odlewnictwo" pod kierunkiem prof. W. SAKWY oraz 03.07. "Badanie podstaw procesów wzbogacania kopalini" pod kierunkiem prof. J. NA-WROCKIEGO (po śmierci Profesora kierownictwo przejął doc. St. BŁASZCZYŃSKI). Prowadzono również jedną koordynację drugiego stopnia CPBP 02.18 "Termodynamika spalania i nieustalone procesy wymiany ciepła" pod kierunkiem prof. T. CHMIELNIAKA oraz dwie koordynacje pierwszego stopnia Resortowych Programów Badań Rozwojowych.

Realizowany jest Program Resortu Edukacji Narodowej - "Technologia uszlachetniania węgla" pod kierunkiem prof. J. ZIELIŃSKIEGO oraz Program Resortu Górnictwa - "Wybrane problemy eksploatacji na dużych głębokościach" pod kierunkiem prof. M. CHUDKA. Prowadzona była również koordynacja drugiego stopnia Resortowego Programu Badań Rozwojowych - "Informatyzacja procesów dydaktycznych i naukowo-badawczych w szkołach wyższych" pod kierunkiem prof. A. GRZYWAKA. W ramach tego programu wzbogacona została sieć informacyjna naszej Uczelni.

Łącznie z koordynacjami, Politechnika uczestniczyła w realizacji 104 programów centralnie sterowanych, tj. w 42 Centralnych Programach Badań Rozwojowych, 9 Resortowych Programach Badań Rozwojowych i w 9 Resortowych Programach Badawczo-Rozwojowych.

W 1990 r. Uczelnia prowadziła 953 prace naukowo-badawcze zlecone przez przemysł i inne instytucje oraz 298 tematów w ramach tzw. prac własnych i 2 prace z zakresu badań rozpoznawczych.

Sprzedaż z działalności naukowo-badawczej wyniosła 40,484 mld zł, natomiast sprzedaż ogółem (łącznie z usługami Zakładu Odlewnictwa, Zakładu Silników Spalinowych, sprzedażą patentów i licencji oraz z działalności Centrum Uszlachetniania Węgla) - 48,938 mld zł.

W ubiegłym roku MEN zorganizowało konkurs na dofinansowanie projektów badawczych w ramach programów nadzorowanych przez ten Resort. Zespoły naszej Uczelni zgłosiły do konkursu 64 projekty badawcze, w których MEN wyłoniło 44, przekazując na ich realizację kwotę 3,863 mld zł.

Prowadzone były 2 prace rozpoznawcze, tj. "Badania dyfuzji masy w reaktorze fluidalnym z zanurzonym wymiennikiem ciepła" pod kierunkiem prof. J. TOMCZKA (dotacja MEN - 89 mln zł) oraz temat "Wykorzystanie spektroskopii opcji fonowej w obszarze hiperdźwiękowym do badania własności ciał stałych" pod kierunkiem prof. Z. KLESZCZEWSKIEGO (dotacja MEN - 45 mln zł).

W 1990 roku zrealizowano 65 umów wdrożeniowych, które dały efekty w wysokości ok. 26 mld zł, z czego do Uczelni wpłynęło (jako fundusz motywacyjno-wdrożeniowy) - 662 mln zł. Z funduszu tego wypłacono 577 mln zł w postaci nagród, a pozostałe 85 mln zł przekazano na rozwój Uczelni.

Na prace własne wydatkowano w 1990 r. około 350 mln zł. Były to prace o charakterze dopełniającym.

W ramach działalności badawczej zgłoszono do Urzędu Patentowego 48 zgłoszeń patentowych nowych; ze zgłoszeń z lat poprzednich uzyskano 48 patentów oraz 12 wzorów użytkowych. Nie zgłoszono wynalazku za granicą, a z poprzednich zgłoszeń uzyskano w roku ubiegłym 5 patentów zagranicznych.

Z prac naukowo-badawczych zrealizowanych w 1990 roku zakupiono aparaturę za 8,524 mld zł, natomiast z funduszu rozwoju za 3,200 mld zł. Dodatkowe fundusze na ten cel, w wysokości 4 mld zł, pochodziły z Urzędu Postępu Technicznego i wydatkowane są jeszcze w roku bieżącym (do końca kwietnia) na rozbudowę bazy laboratoryjnej).

NAUKA

■ 6 marca 1991 r. w Instytucie Odlewnictwa Pol. Śl. odbył się odbiór problemu CPBP 02.09 pn. "KRZEPNIĘCIE I KRZYSTALIZACJA METALI - ODLEWNICTWO", którego koordynatorem był prof. dr inż. Wacław SAKWA. W posiedzeniu Zespołu Koordynacyjnego udział wzięli Rektor prof. dr hab. inż. Wilibald WINKLER oraz Prorektor ds. Nauki i Współpracy z Przemysłem prof. dr inż. Włodzimierz SIKORA. Przedmiotem odbioru były zadania wykonane w 1990 r. oraz w pięcioletce 1986-90. Problem CPBP 02.09 prowadzony był w sześciu grupach tematycznych, których opiekunami naukowymi byli:

- "Aplikacja metod fizycznych do uszlachetniania odlewów" - prof. J. GAWROŃSKI
- "Badanie procesów krzepnięcia przy pomocy metod ATD" - prof. S. JURA
- "Sterowanie jakością stopów metalowych" - doc. M. ŁABECKI
- "Komputerowe projektowanie technologii odlewniczych" - prof. B. MOCHNACKI
- "Krystalizacja stopów metali niezełącznych" - doc. B. WIERZBICKA
- "Kształtowanie struktury stopów odlewniczych" - prof. A. KOSOWSKI

W realizacji problemu uczestniczyły wszystkie ośrodki zajmujące się tą problematyką w kraju, w tym poza Politechniką Śląską: Politechnika Częstochowska, Warszawska, Łódzka, Poznańska, Wrocławska, Szczecińska, Rzeszowska, WSI w Opolu, WSI w Zielonej Górze, AGH w Krakowie, Instytut Podstaw Metalurgii PAN w Krakowie, Przemysłowy Instytut Odlewnictwa w Krakowie, WSP w Rzeszowie i ART w Olsztynie.

W ramach "Problemu" wykonano 80 zadań badawczych, na realizację których w roku 1990 przeznaczonych było ok. 4.670 mln zł. W trakcie dyskusji stwierdzono, że cele postawione przed "Problemem" w pełni zostały osiągnięte, a wyniki i poziom badań nie odbiegają od czołowych osiągnięć w świecie. Organizowane w ramach "Problemu" konferencje naukowe, kursy szkoleniowe i dyskusje wpłynęły w bardzo istotny sposób na podniesienie poziomu naukowego całej branży.

W ramach problemu CPBP 02.09 prowadzono współpracę z ośrodkami zagranicznymi w takich krajach, jak: Czechosłowacja, ZSRR, RFN, NRD, Bułgaria, Węgry, Francja i Japonia. Wynikiem tej współpracy są umowy licencyjne (sprzedaż naszych rozwiązań za granicę), wspólne konferencje i publikacje.

Największym osiągnięciem jest integracja naukowa wszystkich ośrodków naukowych w kraju zajmujących się tematyką krystalizacji i krzepnięciem stopów odlewniczych. "Problem" wyposażył również placówki MEN w aparaturę (ponad 40% kredytów przeznaczonych na zakupy aparaturowe), ukierunkował badania, podniósł wyraźnie poziom prac i wprowadził szereg jednostek naszych uczelni do światowych ośrodków naukowych.

Efektami realizacji CPBP 02.09 w latach 1986-90 były m.in.: - publikacje książkowe i artykuły w czasopismach ogólnodostępnych (wyłącznie recenzowane) - 288, w tym 99 za granicą; publikacje o ograniczonym zasięgu (biuletyny, raporty wewnętrzne, zeszyty naukowe) - 340; prace doktorskie sponsorowane przez program - 17 zakończonych, 10 w toku; prace habilitacyjne sponsorowane przez program - 6 zakończonych, 15 w toku; patenty zgłoszone i uzyskane - 21 oraz wdrożenia i licencje - 30.

"Problem" został przyjęty przez Zespół Koordynacyjny oraz Rektora Politechniki Śląskiej bez zastrzeżeń.

Po zakończeniu obrad Rektorzy oraz członkowie Zespołu Koordynacyjnego zwiedzili Instytut Odlewnictwa i zapoznali się z jego działalnością naukową, dydaktyczną i produkcyjną.

STOPNIE NAUKOWE

W lutym 1991 r. stopień doktora uzyskali: mgr inż. Józef JONAK z Politechniki Lubelskiej (RG, 12.02.91 r., promotor - prof. dr hab. inż. Tadeusz Staroń), mgr Ewa SKOWRONEK z Głównego Instytutu Górnictwa w Katowicach (RG, 12.02.91 r., promotor - prof. dr hab. inż. Wiesław Gabzdyl), inż. Hassan Mohamed Al-HAJI z University of Aleppo, Syria (RE, 19.02.91 r., promotor - prof. dr hab. inż. Jan Popczyk), mgr inż.

Krzysztof ADAMASZEK z Fabryki Samochodów Małolitrażowych w Bielsku Białej (RMT, 27.02.91 r., promotor - prof. dr hab. inż. Jan Adamczyk).

DYDAKTYKA

■ Jak informowaliśmy w poprzednim numerze "Z ŻYCIA...", decyzją Senatu z dnia 11 lutego br., na Wydziale Mechanicznym utworzony został nowy kierunek studiów - WYCHOWANIE TECHNICZNE.

Jest to kierunek nauczycielski, przygotowujący absolwentów do pracy pedagogicznej. Plan studiów obejmować będzie następujące grupy przedmiotowe: przedmioty podstawowe ogólne i humanistyczne (matematyka, fizyka i chemia, psychologia i socjologia), przedmioty pedagogiczne (pedagogika i metodyka nauczania) oraz przedmioty techniczne kierunkowe i specjalistyczne. W tej ostatniej grupie przewidziane są m.in.: materiałoznawstwo, technika wytwarzania materiałów, mechanika techniczna, wytrzymałość materiałów, termodynamika, metody badania materiałów, metrologia, podstawy konstrukcji maszyn, automatyki i robotyki, podstawy elektrotechniki, elektroniki i sterowania oraz podstawy informatyki i elektroniczna technika obliczeniowa. Integralną częścią studiów będą praktyki przemysłowe i pedagogiczne. Przewiduje się rozbudowany system zajęć fakultatywnych. Po ukończeniu studiów absolwenci uzyskają tytuł magistra techniki z zakresu wybranej specjalności. Planowane są dwie specjalności: mechaniczna i nauka o materiałach.

Program studiów techniczno-pedagogicznych określonej specjalności, umożliwi przygotowanie kadry pracowników, na których zgłaszają zapotrzebowanie różne dziedziny gospodarki związane ze szkolnictwem, nauką i techniką. Proces dydaktyczny zostanie ukształtowany tak, aby absolwenci tego kierunku nauczania mogli znaleźć zatrudnienie w szkolnictwie średnim, a także w placówkach naukowo-badawczych, szkolnictwie wyższym i w wybranych gałęziach przemysłu.

ORGANIZACJA

W okresie luty-marzec 1991 r. ukazały się następujące zarządzenia Rektora, pisma okólnie i pisma wg rozdzielnika:

■ Zarządzenia Rektora: Nr 13/90/91 z dn. 14.02.91 - w sprawie wprowadzenia zmian w strukturze organizacyjnej Politechniki Śląskiej ustalonej zarządzeniem Rektora Nr 34/89/90 z dn. 16 lipca 1990 r. (likwidacja ODRTZ), Nr 14/

90/91 z dn. 30.01.91 - dot. powołania likwidatorów ODRTZ, Nr 15/90/91 z dn. 30.01.91 - w spr. powołania Komisji Inventaryzacyjnej ODRTZ, Nr 16/90/91 z dn. 6.02.91 - w spr. kontroli przestrzegania dyscypliny pracy przez pracowników Politechniki Śląskiej, Nr 17/90/91 z dn. 22.02.91 - w spr. zmiany zarządzenia Rektora Nr 30/90/91 dot. zasad najmu pomieszczeń stanowiących własność Politechniki Śląskiej, Nr 18/90/91 z dn. 22.02.91 - powołującą Uczelnianą Komisję ds. Studenckich Praktyk i Obozów Naukowo-Badawczych, Nr 19/90/91 z dn. 14.03.91 - w spr. kontroli przestrzegania dyscypliny pracy przez pracowników Politechniki Śląskiej, Nr 20/90/91 z dn. 15.03.91 - w spr. powołania Rektorskiej Komisji Nagród dla Nauczycieli Akademickich, Nr 21/90/91 z dn. 19.03.91 - w spr. powołania Uczelnianej Komisji ds. Przeglądu Warunków Pracy.

■ Pismo Okólne: Nr 10/90/91 z dnia 15.02.91 - w spr. składu osobowego kierownictwa Politechniki Śląskiej, Nr 17/90/91 z dn. 6.03.91 - w spr. powołania Rektorskiej Komisji ds. Współpracy z Zagranicą, Nr 18/90/91 z dn. 25.03.91 - w spr. powołania Zakładowej Komisji Pojednawczej.

■ Pisma wg rozdzielnika: RO/2/90/91 z dn. 20.02.91 - dot. zasięgnięcia opinii Rad Wydziałów w sprawie nadania Uczelni imienia Stefana BANACHA, RO/90/91 z dn. 20.02.91 - dot. egzaminów przy ubieganiu się o nadanie stopnia naukowego doktora, RO/4/90/91 z dn. 25.02.91 - dot. przekazywania dokumentów w sprawie nadania tyt. naukowego profesora, RD/7/90/91 z dn. 18.01.91 - dot. wykorzystania sal Studium Wojskowego, RD/8/90/91 z dn. 28.02.91 - dot. ustalenia odpłatności studenckiej za miejsce, pokój w DS w m-cu styczniu i lutym, RA/11/90/91 z dn. 23.01.91 - dot. zaleceń pokontrolnych stanu ochrony ppoż., RK/15/90/91 z dn. 28.02.91 - dot. obowiązku naliczenia składek z tyt. ubezpieczeń społecznych, RD/9/90/91 z dn. 8.02.91 - w spr. zasad zaliczkowego wypłacania stypendiów za miesiąc marzec br., RD/10/90/91 z dn. 6.03.91 - w spr. zasad zaliczkowego wypłacania stypendiów za miesiąc kwiecień br., RD/11/90/91 z dn. 14.03.91 - w spr. odpłatności za miejsce i pokój w DS w miesiącu marcu br., RD/12/90/91 z dn. 15.03.91 w spr. nieobecności na zajęciach przedstawicieli samorządu studenckiego, spowodowanej koniecznością uczestniczenia w pracach Senatu i Rady Wydziału, RN/4/90/91 z dn. 4.03.91 - w spr. tytułowania osób mianowanych na stanowisko profesora nadzwyczajnego w Politechnice Śląskiej, RA/12/90/91 z dn. 7.03.91 - w spr. stawki za używanie samochodów prywatnych do celów służbowych, RA/13/90/91 z dn. 7.03.91 - w spr. podwyżek wyn-

grodeń pracowników od 1.01.1991 r., RA/14/90/91 z dn. 12.03.91 - w spr. kwalifikacji składników majątkowych do grupy środków trwałych lub przedmiotów nietrwałych w użytkowaniu, RA/15/90/91 z dn. 12.03.91 - w spr. finansowania stypendiów (wynagrodzeń) studentów zatrudnionych w charakterze asystenów stażystów.

WYDAWNICTWA

■ W 1990 r. Dział Wydawnictw Politechniki Śląskiej wydał 112 tytułów zawierających w sumie 1.574 arkuszy wydawniczych. Tytuły te wydano w łącznym nakładzie 57.875 egzemplarzy. 59 tytułów (52,6%) stanowią skrypty, a 45 (40%) wydawnictwa naukowe. Pozostałe 8 tytułów to inne wydawnictwa, do których należą: biuletyny informacyjne, katalogi, bibliografie i wykazy patentów. Łączny nakład wydawnictw naukowych wyniósł 15.515 egzemplarzy, natomiast skryptów - 27.150 egzemplarzy. W grupie wydawnictw naukowych 14 tytułów to prace habilitacyjne. Liczba ta rozkłada się następująco na poszczególne wydziały: RAR - 1, RAu - 1, RB - 1, RCh - 2, RE - 1, RI - 1, RMF - 2, RME - 1, RMT - 2 oraz RM - 2. Wydawnictwa naukowe - jak wynika z przytoczonych danych - stanowiły ponad połowę wszystkich tytułów wydanych w ub.r. Do produjących wydziałów pod względem liczby wydanych skryptów należą RAu i RE, których pracownicy opracowali po 9 skryptów. Liczba skryptów wydanych dla pozostałych jednostek organizacyjnych kształtuje się następująco: RAR - 1, RB - 7, RCh - 5, RG - 4, RI - 1, RMF - 3, RME - 3, RMT - 4, RM - 5, RT - 2, INS - 2, SPNJO - 4. Objętościowy udział poszczególnych rodzajów wydawnictw jest następujący: wydawnictwo naukowe - ok. 673 ark. wyd., skrypty - ok. 815 ark. wyd., inne - ok. 87 ark. wyd.

WSPÓŁPRACA Z ZAGRANICĄ

■ Wyjazdy - przyjazdy

W marcu 1991 r. 13 pracowników Uczelni wyjechało do 6 krajów (w tym 2 pracowników w ramach programu "TEMPUS"). Najwięcej osób (7) udało się do Wielkiej Brytanii; pozostali do następujących krajów: Austria (2), Francja (1), Szwajcaria (1), RFN (1) i ZSRR (1). 6 pracowników wyjechało na staże (kursy), 4 na wykłady (konsultacje), 2 na konferencje naukowe, a 1 osoba na zaproszenie innego resortu.

W tym samym okresie do Politechniki Śl. przybyło 7 obcokrajowców z takich krajów, jak: Chiny (2), Czecho-Słowacja (2), Szwecja (2) oraz ZSRR (1). 4 oso-

by przyjechały na zaproszenie instytutów, 2 na staż naukowy i 1 osoba na studia doktoranckie.

■ Program "TEMPUS" - Action 1

Do programu zgłoszono siedem następujących wniosków:

- 1) Valenciennes (Francja) - Politechnika Śląska - Mons (Belgia)
- 2) Zittau (Niemcy) - Czecho-Słowacja - Polit. Śląska (Inst. Ogrzewn. Wentylacji i Ochrony Powietrza - prof. S. Mierzwiński)
- 3) Magdeburg (Niemcy) - Polit. Śl. (Inst. Techniki Eksploatacji Złóż - prof. J. Palarski, prof. B. Drzęzła)
- 4) Southampton (W. Brytania) - Wessex Institute of Technology - Polit. Śl. (Inst. Techniki Ciepłej - prof. J. Szargut)
- 5) Würzburg (Niemcy) - Polit. Śl. (Wydz. Automatyki - doc. J. Chojcan) - University of York, Mons
- 6) Rotterdam (Uniw. Erasmusa) - Polit. Śl. (Inst. Metaloznawstwa - dr R. Nowosielski) - Polit. Łódzka, Uniw. Łódzki
- 7) Gesellschaft für Zusammenarbeit von Hochschulen und Industrie E.V. - Polit. Śląska

■ Program "TEMPUS" - Action 2 (Individual Mobility Grants)

W ramach Programu zgłoszono 11 pracowników Uczelni na wyjazdy zagraniczne: dr Andrzej BLUSZCZ (Inst. Fizyki, dr inż. Zbigniew CZECH (Inst. Informatyki), dr inż. Zdzisław FILUS (Inst. Elektroniki), mgr inż. Jan FISCHER (Inst. Elektroniki), st. Michał KROMB-HOLZ (Inst. Elektroniki), dr inż. Przemysław SIUDA (Inst. Automatyki), dr inż. Ewa STRASZECKA (Inst. Elektroniki), dr inż. Piotr STRZAŁKOWSKI (Inst. Geologii Stosowanej), mgr Weronika TYŚLIK (SJO), st. Michał WOJTULEWICZ (Inst. Informatyki), st. Jacek WUWER (Inst. Elektroniki).

STOWARZYSZENIE WYCHOWANKÓW POLITECHNIKI ŚLĄSKIEJ

25 marca 1991 r. w sali posiedzeń Rady Wydziału Mechanicznego Technologicznego odbył się Walny Zjazd Stowarzyszenia Wychowanków Politechniki Śląskiej. Stowarzyszenie Wychowanków jest młodsze od naszej Uczelni, lecz liczy już ponad 30 lat. Zjazd założycielski odbył się bowiem w 1960 r. Obecny, czwarty z kolei Walny Zjazd Stowarzyszenia zaszczycili swoją obecnością JM Rektor oraz Prorektor ds. Studenckich. W Zjeździe wzięli udział przedstawiciele trzynastu obecnie istniejących kół Stowarzyszenia. Spośród zaproszonych Dzie-

kanów, obecni byli jedynie trzej (RE, RMT, RT). Zjazd otworzył - witając Szanownych Gości i pozostałych uczestników - prof. dr inż. Tadeusz TYRLIK - prezes Zarządu Głównego Stowarzyszenia, a obrady prowadzili prof. dr hab. inż. Witold GNOT i mgr inż. Tadeusz ZYGADŁOWICZ (WUG). Program Zjazdu obejmował: sprawozdania Zarządu Głównego, Komisji Rewizyjnej i Sądu Koleżeńskiego, dyskusję oraz wybory nowych władz Stowarzyszenia. W sprawozdaniu ZG dokonano podsumowania działalności Stowarzyszenia w okresie ostatnich kilku lat stwierdzając, że działalność ta oparta jest głównie na kołach, spośród których do najaktywniejszych należą Koła Wychowanków przy Wydz. Górniczym i Wydz. Mechanicznym-Technologicznym. Stwierdzono potrzebę nawiązania kontaktów z absolwentami Uczelni mieszkającymi za granicą oraz wskazano na trudności w pracy Stowarzyszenia, do których należy m.in. brak stałej siedziby. W wystąpieniu JM Rektor stwierdził, że nie widzi żadnych przeszkód związanych z wygospodarowaniem odpowiedniego pomieszczenia w Uczelni dla Stowarzyszenia. Jednym z najważniejszych zadań stojących przed Stowarzyszeniem - zdaniem Rektora - jest wyrobienie wśród absolwentów (także tych mieszkających obecnie za granicą) poczucia więzi z Uczelnią.

Uczestnicy Zjazdu dokonali wyboru Zarządu Głównego, Komisji Rewizyjnej i Sądu Koleżeńskiego. W skład Zarządu weszli: M. Czech (RMT), J. Gembalski (RE), W. Gnot (RCh), J. Kubala (RCh), St. Krzemień (RG), M. Łabecki (RMT), J. Markiewicz (RG), B. Pochopień (RAU), W. Szuścik (RG), T. Tyrlik (RMT) oraz 13 prezesów kół. Prezesem Stowarzyszenia został ponownie prof. dr inż. Tadeusz TYRLIK, przewodniczącym Komisji Rewizyjnej - dr inż. Stanisław GROCHOWSKI, a przewodniczącym Sądu Koleżeńskiego - dr inż. Ryszard KUSZŁEYKO.

Z PRASY

■ W "Nowinach Gliwickich" (nr 11) z dnia 14 marca 1991 r. ukazał się wywiad z Rektorem Politechniki Śląskiej prof. dr hab. inż. Wilibaldem WINKLEREM, przeprowadzony przez red. Zbigniewa Lubowskiego, zatytułowany "SPORTOWIEC W REKTORSKIEJ TODZE" (nasz obecny Rektor w młodości czynnie uprawiał sport, był m.in. kapitanem drugoligowej drużyny koszykówki "Górnik" Zabrze). Niżej prezentujemy Państwu fragmenty tego wywiadu:

NG: Czego mogą się spodziewać studenci gliwickiej uczelni po nowym rektorze?
JM Rektor: Obecna kadencja rektorska jest bardzo krótka. Wybory odbyły się w listopadzie ubiegłego roku, a nie w maju, jak pierwotnie zakładano. Czasu

jest więc bardzo mało, to tylko do 31 sierpnia 1993 roku. W tym okresie chciałbym jednak podjąć działania zmierzające do radykalnej reformy programów kształcenia studentów. Nowe programy powinny być podobne do tych, które obowiązują w krajach Europy Zachodniej. Będę dążył do poważnego ograniczenia ilości zajęć (tygodniowe obciążenie studentów winno się zmniejszyć z 36 godzin do maksimum 28 godzin) oraz zapewnienia słuchaczom pełnej swobody w studiowaniu (obecne programy nauczania są nazbyt sztywne). Nie ukrywam, że pragnę też stworzyć studentom większe możliwości korzystania z obiektów sportowych zlokalizowanych na terenie Gliwic.

NG: Jakie nadzieje łączą zaś z Panem pracownicy i nauczyciele akademicy Politechniki Śląskiej? Czy podczas jesiennej kampanii wyborczej w uczelni składał Pan im jakiekolwiek obietnice? JM Rektor: Nadzieje pracowników uczelni są z pewnością rozbudzone. Nie składałem im jednak żadnych obietnic bez pokrycia. Deklarowałem jedynie, że doprowadzę do wyegzekwowania zasady, w myśl której środki finansowe na prowadzenie badań naukowych nie będą już nigdy przyznawane zainteresowanym na podstawie kryteriów pozamerytorycznych jak to w przeszłości niejednokrotnie się zdarzało. Nadszedł czas, w którym każdy naukowiec będzie sam kowalem swego losu. Zamierzam stanowczo przestrzegać równości szans ludzi nauki.

NG: W Gliwicach rozeszły się pogłoski, że nowy rektor Pol. Śl. zamierza być likwidatorem uczelnianych klubów studenckich. Czy rzeczywiście chce Pan zlikwidować "Gwarek" i "Spiralę"?

JM Rektor: Wobec "Spirali" podjąłem już konkretną decyzję. 28 stycznia br. poleciłem zamknąć ten klub na okres jednego roku (o decyzji Rektora w tej sprawie pisaliśmy w nr 4 "Z ŻYCIA..."). To, co się tam działo, wołało o pomoc do nieba. Okoliczni mieszkańcy skarżyli się na burdy i ekscesy chuli-gańskie. "Spirala" stało się miejscem schadzek podejrzanych osobników z grona tzw. marginesu społecznego. Położyłem temu kres. W pomieszczeniach "Spirali" zostanie uruchomiony Centralny Ośrodek Kultury Studenckiej Politechniki Śląskiej. Będzie on funkcjonował pod auspicjami samorządu studenckiego. Inaczej wypada ocenić natomiast klub "Gwarek". W odróżnieniu od "Spirali" nie skupiał on swej uwagi tylko na organizowaniu dyskotek. "Gwarek" jest placówką z tradycjami, wyspecjalizowaną w propagowaniu dobrego jazzu i innych ambitnych form kultury. Nie mam zamiaru likwidować "Gwarka". Wszelkie ewentualne decyzje w tej sprawie będą podjęte w porozumieniu z samorządem studenckim.

NG: Czy trzynasty w dziejach uczelni rektor Politechniki Śląskiej prze-

dzie do lokalnej historii z tarczą, czy na tarczy?

JM Rektor: Wychowałem się w duchu szlachetnej rywalizacji sportowej i na to pytanie muszę odpowiedzieć jako sportowiec z krwi i kości: będę się starał wyjść zwycięsko z pojedynków z przeciwnościami losu.

■ "NOWINY GLIWICKIE" (nr 10) z dnia 7 marca 1991 r. w rubryce "KTO JEST KIM?" zaprezentowały swoim czytelnikom sylwetkę JM Rektora prof. dr hab. inż. Wilibalda WINKLERA, zapowiadając jednocześnie publikację wywiadu z naszym Rektorem w następnym numerze tygodnika. W tydzień później, oprócz wspomnianego wywiadu, gliwicki tygodnik zamieścił w tej samej rubryce charakterystykę dr inż. Tadeusza GRABOWIECKIEGO, adiunkta w Instytucie Elektroniki i przewodniczącego Komisji Zakładowej NSZZ "Solidarność" w Politechnice Śl.

RÓŻNE

■ 1 marca 1991 r. dr inż. Marian KRZAKLEWSKI - nowy Przewodniczący NSZZ "Solidarność", spotkał się ze związkowcami Gliwic. Spotkanie odbyło się w naszej Uczelni i trwało tylko jedną godzinę, ponieważ Przewodniczący musiał zdążyć na kolejne spotkanie z pracownikami Huty "Katowice". W trakcie odpowiedzi na zadawane pytania, M. Krzaklewski powiedział m.in., że "Solidarność" powinna być niezależna od partii i układów politycznych. Przewodniczący wyraził również pogląd, że Związek przy swojej postawie roszczeniowej musi mieć świadomość współodpowiedzialności za reformę Kraju.

■ 6 marca 1991 r. w Politechnice Śląskiej odbyło się Walne Zgromadzenie Oddziału Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego. Dokonano podsumowania działalności Oddziału, wybrano nowe władze. Prezesem Oddziału PTTK został ponownie dr inż. Andrzej MOKROSZ (RB). W Zgromadzeniu brał udział Rektor prof. dr hab. inż. W. WINKLER.

■ W dniach 22-24 marca br. w Politechnice Śląskiej odbył się VII Krajowy Zjazd Delegatów Niezależnego Zrzeszenia Studentów. W obradach udział wzięło 135 delegatów z 51 uczelni oraz goście z Litwy, Rumunii, Francji, Laosu i Rosji. Życzenia owocnych obrad wyśtosowali do uczestników Zjazdu Premier Jan Krzysztof Bielecki oraz przewodniczący KK NSZZ "Solidarność" Marian Krzaklewski. Głównym tematem Zjazdu była zmiana profilu działania Zrzeszenia, gdyż przy kompetencjach Samorządu obecna formuła organizacji sta-

ła się archaiczna. Wybrano nowe władze krajowe. W skład Krajowej Komisji Koordynacyjnej NZS wszedł Roman Fritz (RB - Vr.), a Jego zastępcą został Wojciech Foltynowicz (RAu - II r.).

■ W semestrze letnim br. ak. INS organizuje otwarte wykłady z nauk społecznych. W marcu odbyły się już trzy takie wykłady o następującej tematyce: Zachodnioeuropejska integracja gospodarcza, a polskie szanse i zagrożenia (06.03) - dr F. KABSA; Idea uniwersjalizmu - Zjednoczona Europa (13.03.) - dr W. PLUSKIEWICZ; Transfer technologii środowiskowych, a koncepcja międzynarodowego bezpieczeństwa ekologicznego (20.03) - dr J. HABER.

Na miesiąc kwiecień-maj zaplanowano dalszych sześć: Kultura techniczna i jej humanistyczne treści w procesie rozwoju cywilizacji technicznej (10.04) - prof. J. BAŃKA; Program Balcerowicza - sukces czy porażka? (17.04) - prof. B. MISZEWSKI; Teoria modeli społecznych (24.04.) - dr A. WALICZEK; Giełdy - znaczenie i mechanizm działania (08.05) - dr F. GRZESIOK; Moralność, a polityka - etyczne paradoksy polityki (15.05) - dr J. BRODA; Polityka władz polskich wobec ludności niemieckiej w latach 1945-90 (22.05) - dr J. MISZTAL.

Wykłady odbywają się w sali 245 INS przy ul. Konarskiego 18 o godz. 14¹⁵.

■ Ustawy o szkolnictwie wyższym oraz o tytule naukowym i stopniach naukowych z dnia 12 września 1990 r. sprawiły, że oprócz tytułu naukowego "profesor" istnieje stanowisko "profesor". Powstał więc dylemat: jak rozróżnić profesora z tytułem naukowym od osoby zajmującej stanowisko profesora, lecz nie posiadającej tytułu naukowego. Problem ten był m.in. podniesiony w jednej z licznych wypowiedzi prof. dr inż. S. Węgrzyna na lutym posiedzeniu Senatu. Według informacji przekazanej przez JM Rektora, wykładnia MEN w tej sprawie jest następująca: profesor z tytułem naukowym ma prawo umieszczać przed nazwiskiem "profesor", natomiast osoba powołana na stanowisko profesora bez tytułu naukowego, może używać słowo "profesor" po nazwisku.

KRONIKA ŻALOBNA

■ 8 lutego 1991 r. zmarł w wieku 68 lat Aleksander STANIKOWSKI, emerytowany pracownik Działu Zaopatrzenia Politechniki Śląskiej. Za pełną poświęcenia i zaangażowania wieloletnią pracę był wyróżniony Złotym Krzyżem Zasługi i Odznaką Zasłużonego dla Politechniki Śląskiej. Pogrzeb odbył się 12 lutego br. na Cmentarzu Centralnym w Gliwicach. Pozostanie w naszej pamięci jako serdeczny kolega i przyjaciel, człowiek prawy i wielkiego serca.

2 marca 1991 r. zmarła w wieku 79 lat Kazimiera MNICHOWSKA, emerytowana pracownica Instytutu Mechanizacji Górniczo-Przemysłowej Politechniki Śląskiej. Ceniona i lubiana koleżanka, wyjątkowo uczciwa, skromna i pracowita. Pogrzeb odbył się 6 marca na Cmentarzu Centralnym w Gliwicach.

■ 11 marca 1991 r. zmarła nagle po krótkiej chorobie w wieku 43 lat dr Teresa HITNAROWICZ, adiunkt w Instytucie Geologii Stosowanej Wydziału Górniczego, Inżynier Górniczy I stopnia. Autorka wielu publikacji i opracowań paleontologiczno-stratygraficznych górnego karbonu GZW, wyróżniona Odznaką Zasłużonego dla Polskiej Geologii. Pogrzeb odbył się 15 marca br. na cmentarzu w Kędzierzynie-Koźlu.

SPORT

■ Narciarstwo klasyczne

● Decyzja o rozwiązaniu sekcji narciarstwa klasycznego AZS nie doprowadziła na szczęście do nieobecności naszych narciarzy w biegach organizowanych w sezonie narciarskim 1990/91. Konsekwencją tej decyzji było jedynie pozbawienie narciarzy możliwości odbywania regularnych treningów. Na trasach biegowych widoczni byli zarówno studenci, jak i absolwenci Uczelni, a wyniki nie były najgorsze.

● W biegu Dudka-Rybnica k. Żywca 1 miejsce wśród kobiet zajęła Maria BUJOK (absolwentka Wydz. Bud.), a w grupie wiekowej także 1 miejsce zajął Władysław ZIELIŃSKI (emeryt. prac. Pol. Śl.).

● Bieg Doliną Wisły w Ustroniu zakończył się 1 miejsce w punktacji generalnej kobiet i w grupie wiekowej - ponownie Maria BUJOK oraz 1 miejscem w grupie wiekowej - także ponownie Władysław ZIELIŃSKI. 10 miejsce w punktacji generalnej mężczyzn zajął Andrzej BUJOK (absolwent Wydz. Górn.).

● W biegu o puchar Katowic 1 miejsce wśród kobiet zajęła Maria BUJOK, a 2 miejsce w grupie wiekowej Władysław ZIELIŃSKI.

● W biegu o puchar Chorzowa 1 miejsce wśród kobiet zdobyła znowu Maria BUJOK.

● Bieg Czarnej Wisłki w Wiśle zakończył się 1 miejscem Marii BUJOK oraz 3 miejsce Krystyny KOŁODZIEJ (Wydz.

Bud.). W klasyfikacji mężczyzn 2 miejsce w grupie wiekowej tego biegu zajął Władysław ZIELIŃSKI, a 7 miejsce Andrzej BUJOK.

● W XV Biegu Piastów w Jakuszycach 1 miejsce wśród kobiet na dystansie 57 km zajęła Maria BUJOK (generalnie 38 miejsce). W biegu kobiet na dystansie 20 km nasze zawodniczki zajęły następujące miejsca: Krystyna KOŁODZIEJ - 286, Małgorzata DMYTROW (Wydz. IS) - 336, Ilona WŁOSIŃSKA (Wydz. Górn.) - 450. Natomiast w klasyfikacji mężczyzn na tym dystansie nasi zawodnicy zajęli miejsca: Andrzej BUJOK - 53, Tomasz WĘGRZYK (Wydz. Górn.) - 64, Leszek BAJOR (Wydz. Aut.) - 76, Władysław ZIELIŃSKI - 117. Warto tu odnotować, że w biegu na dystansie 57 km startowało 190 zawodników, a w biegu na 20 km - 800.

● Tak więc mimo braku regularnych treningów oraz nie najlepszego sprzętu, sezon narciarski był udany. Pozostaje pytanie, czy decyzja o likwidacji sekcji narciarskiej była trafna.

● Opiekunem i jednocześnie trenerem podczas wymienionych zawodów narciarskich był mgr Władysław ZIELIŃSKI, emerytowany pracownik Politechniki Śląskiej.

■ Tenis stołowy

● Po ponad trzymiesięcznej przerwie zostały wznowione rozgrywki o mistrzostwo I i II ligi tenisa stołowego mężczyzn. Gliwicki AZS rozpoczął rundę rewanżową od wysokich zwycięstw nad Baildonem Katowice oraz Victorią Wałbrzych po 8:2 i objął samodzielne prowadzenie w tabeli I ligi.

Rezerwa AZS występująca w II lidze przegrała z liderem Czarną Damą Bielsko-Biała po zaciętym pojedynku 4:6.

● Pierwszy mecz wyjazdowy, który odbył się 2 marca br. w Jastrzębiu, przyniósł zdecydowane zwycięstwo tenisistom AZS Gliwice. Rozgromili oni Zofiówkę Jastrzębie 9:1 i nadal prowadzą w tabeli I ligi.

● W Jastrzębiu odbyły się mistrzostwa Śląska w tenisie stołowym. Reprezentanci AZS potwierdzili swój zdecydowany prymat, zdobywając w singlu i deblu tytuły mistrzowskie. Turniej indywidualny wygrał Norbert MNICH, a trzecie i czwarte miejsce zajęli Jarosław KOŁODZIEJCZYK i Mirosław PIEROŃCZYK. W grze podwójnej, najlepszą okazała się para MNICH-PIEROŃCZYK, natomiast piąte miejsce zajęli KOŁODZIEJCZYK-IWANIUK.

● Znakomicie spisali się tenisiści AZS Gliwice w rozgrywanych w dniach 6-8 marca br. w Olkuszu Mistrzostwa Polskiej. W grze podwójnej Norbert MNICH-Mirosław PIEROŃCZYK postarali się o sensację dużego kalibru wygrywając w półfinale z parą Grubba-Kucharski 2:0 (15 i 20). W finale zagrali słabiej i przegrali 1:2 z parą Skierski-Błaszczyk, zdobywając srebrny medal. W grze mieszanej Norbert MNICH-Anna MARUSZCZAK (Motor Lublin), po przegranej 1:2 w finale z parą Szafranek-Januszyk z AZS Gdańsk zdobyli drugi srebrny medal. Dwa brązowe medale zdobył Jarosław KOŁODZIEJCZYK (grając w parze w grze podwójnej z Łowickim z Zagłębia Lubin), a w grze mieszanej z Agnieszką Gieraga z Włókniarza (Łódź).

W grze pojedynczej Norbert MNICH w walce o półfinał przegrał z Grubba 3:0 i zajął ostatecznie 5 miejsce.

● 1.03.1991 r. odbyły się eliminacje do Wojewódzkiej Spartakiady Młodzieży w kategorii kadetów (w Gliwicach) i w kategorii kadetek (w Pławniowicach). Wśród dziewcząt Katarzyna FLORCZYK (SP nr 9) i Katarzyna BIAŁOWAŚ (SP nr 22) zajęły 2 miejsce w grze podwójnej, ulegając parze Piasta Pawłów, Swiderska-Wnęk 2:0. W grze pojedynczej Katarzyna FLORCZYK zajęła 1 miejsce, uzyskując wraz z Kasią BIAŁOWAŚ (bez eliminacji) awans do finałów WSM w Jastrzębiu. Natomiast w kategorii kadetów zespół AZS Gliwice w składzie Wojciecha KOŁODZIEJCZYK (SP nr 9) oraz Leszka ZAJĄC (SP nr 19) zajął 1 miejsce drużynowo, pokonując w finale po ciężkich bojach zespół Kolejarza I Gliwice (Wisomirski, Gdula) 3:2. Ta sama para zajęła również 1 miejsce w grze podwójnej, a para Jan CIEPIAŁ (SP nr 15) i Daniel KORZEWA (SP nr 11) zajęła 4 miejsce. W grze pojedynczej nasi chłopcy zajęli miejsca: Daniel KORZEWA - 4, Jan CIEPIAŁ - 5, Przemysław KOZŁOWSKI (SP nr 41) - 6 Grzegorz SKOREK (SP nr 5) - 8. Finały Wojewódzkiej Spartakiady Młodzieży odbędą się w dniach 6-7.04.91 r. w Jastrzębiu.

● Najmłodszy zawodnik AZS uczestniczył w Turnieju Strefowym Przeglądu Sportowego w tenisie stołowym, rozegranym 24 marca br. w Zdieszowicach. Wśród 160 startujących w kategorii - "rocznik 77" 1 miejsce zajął Leszek ZAJĄC (SP nr 19), natomiast w kategorii - "rocznik 78/79" także 1 miejsce zajął Rafał KUROWSKI (SP nr 15), a Jan CIEPIAŁ (SP nr 15) był czwarty. L. Zajac i R. Kurowski zakwalifikowali się do rozgrywek finałowych, które odbędą się w terminie późniejszym.

■ Badminton

● W dniach 15-17 marca br. odbyły się w Krakowie rozgrywki finałowe o mi-

strzostwo Polski Uczelni Technicznych w badmintonie. Reprezentacja Politechniki Śląskiej po przegranej z AGH Kraków (I liga) i Politechniką Łódzką, zdobyła BRĄZOWY MEDAL. Startowało 9 zespołów akademickich.

■ Judo

● W rozegranych ostatnio zawodach zawodniczek i zawodnicy sekcji judo AZS Gliwice odnieśli kilka sukcesów. W eliminacjach makroregionu do OTK Junierek w Bytomiu, w kategorii do 72 kg Ewa LIPIŃSKA zajęła 1 miejsce, a Anna SOŁODUCHA - 2. W eliminacjach do OTK Junierek Młodszych w Jastrzębiu w kategorii do 72 kg Ewa LIPIŃSKA ponownie zwyciężyła, a Barbara KRZYSZPIN w kategorii do 52 kg była piąta.

● W Akademickich Mistrzostwach Polski Juniorów rozegranych we Wrocławiu nasi zawodnicy zajęli: Bronisław WOŁKOWICZ (71 kg) - 1 miejsce, Roman WOŁOSZYN (78 kg) - 3 miejsce, Mariusz WAŻNY (65 kg) - 3 miejsce i Janusz WINNIG (56 kg) - 3 miejsce.

● W eliminacjach makroregionu do kadry "C" w Bytomiu Piotr MEYŃCZAK (68 kg) zajął 2 miejsce, a Piotr MARCINIAK w tej samej kategorii wagowej był trzeci. Natomiast w eliminacjach makroregionu do OTK Juniorów w kategorii do 71 kg Bronisław WOŁKIEWICZ był drugi, a Jarosław WAŻNY - trzeci.

■ Koszykówka

● Koszykarki rozpoczęły rewanżową rundę spotkań o mistrzostwo II ligi. Pod wodzą nowego, młodego szkoleniowca, mgr Jacka Dyji dziewczęta grają słabiej aniżeli w ubiegłym sezonie. Warto zaznaczyć, że wśród dwóch grup II ligi w rozgrywkach uczestniczy aż 12 zespołów akademickich, reprezentujących AZS-y: Poznań, Koszalin, Szczecin, Toruń, Wrocław, Gdańsk i Warszawę w grupie "B" oraz Rzeszów, Lublin, Kraków, Gliwice, Katowice w grupie "A". Ostatnio dziewczęta wygrały mecze wyjazdowe z ROW Rybnik 58:54, z Hutnikiem Kraków 81:59 oraz z AZS Katowice 81:56 i zajmują 8 miejsce w tabeli.

● 2 marca br. AZS Gliwice w kolejnym meczu podejmował drużynę Cement Chełm w hali OSIR, wygrywając po zaciętym i emocjonującym pojedynku 86:69.

● Najwyższej porażki w tegorocznych rozgrywkach mistrzowskich doznały koszykarki AZS w meczu wyjazdowym w Gorlicach, który odbył się 9 marca br. Znajdujący się w bardzo dobrej formie zespół Glinika, wzmocniony dwoma doskonałymi grającymi Rosjankami nie dał najmniejszych szans naszym dziewczętom, które jedynie w I połowie zdołały nawiązać równorzędną walkę. Mecz zakończył się przegraną 55:94, a ponieważ

bywa, że nieszczęścia "chodzą parami", koszykarki po meczu zostały dokumentnie okradzione przez nieznaną sprawców. Szczególnie żal nowego sprzętu (w tym specjalistycznego obuwia), bez którego trudno będzie ukończyć rozgrywki, nie mówiąc o wznowieniu treningu.

INFORMACJE KULTURALNE

■ 1 maja 1990 r. o godz. 18.00 w Sali Sesyjnej Urzędu Miejskiego w Gliwicach (wejście od ul. Konstytucji) odbędzie się koncert organizowany w ramach "Wiosny Gliwickiej" inaugurujący Turniej Chórów "Silesia Cantas", na którym wykonane zostanie REQUIEM W.A. Mozarta, poświęcone pamięci Profesora Lucjana Nehrebeckiego, doktora honoris causa Politechniki Śląskiej, zmarłego w listopadzie ubiegłego roku. Wykonawcami Koncertu pod dyrekcją Norberta KROCZKA będą: Aleksandra LEMISZKA (sopran), Barbara KRAHEL (alt), Kazimierz MYRLAK (tenor), Bogdan MAKEL (bas) oraz Orkiestra Symfoniczna Państwowej Filharmonii w Zabrzu i Młodzieży Chór "Resonans Contutti" z Zabrze, a słowo wiążące wygłosi Walter STRYJA. Sponsorem Koncertu jest m.in. Politechnika Śląska. Bilety są do nabycia w Biurze Towarzystwa Przyjaciół Gliwic.

■ Z Polskiego Związku Chórów i Orkiestr - Oddział Śląski - Okręg Gliwicko-Zabrski otrzymaliśmy informację (podpisaną przez prezesa mgr inż. Waltera STRYJĘ i sekretarza mgr inż. Jolantę MARZEC), którą publikujemy: "W szerokim gronie braci śpiewaczej naszego regionu rozpowszechnił się miły zwyczaj organizowania zabaw ze śpiewem zbiorowym. Nawiązuje on do pięknej i bogatej tradycji kulturowej mieszkańców ziemi gliwicko-zabrskiej. Ten także wartościowy zwyczaj pragniemy dalej upowszechniać w innych środowiskach społecznych.

Nadarza się ku temu doskonała okazja związana z przygotowaniem tradycyjnej, miejskiej imprezy kulturalnej "Wiosna Gliwicka". W ramach tej imprezy postanowiliśmy wspólnie z Wydziałem Kultury Urzędu Miejskiego w Gliwicach oraz Towarzystwem Przyjaciół Gliwic zorganizować "Śpiewaczy Bal gliwickich animatorów kultury". Bal ten odbędzie się dnia 18 maja 1991 r. (sobota) o godz. 20.00 w sali kinowej Klubu Garnizonowego w Gliwicach przy ul. Mieszka 1. Udział w zabawie zapowiedzieli artyści Operetki Śląskiej oraz czołowe pary taneczne z Gliwickiego Centrum Tanecznego. Do tańca przygrywać będzie orkiestra klubowa oraz KWK "Gliwice".

Opracowanie redakcyjne: dr inż. Marian MIKRUT, Instytut Elektroenergetyki i Sterowania Układów, Gliwice ul. B. Krzywoustego 2, p. 623, tel. 14-86.